

ЕМИЛИЯН СТАНЕВ НА ДАЛЕЧЕН ПЪТ

chitanka.info

С настъпване на нощта снегът, който беше започнал да вали привечер, когато ятото диви гъски напусна тихия залив край голямата река, стана още по-гъст.

Ниските непрогледни небеса сякаш се разкъсваха на милиарди частици, които се въртяха шеметно из въздуха и на безкрайни роеве бързаха към земята. Те се лепяха по крилете на птиците, удряха ги по очите и замрежваха погледа им.

По-младите, чиито жални грачения се чуваха в края на голямата клинообразна верига, губеха равновесие и зашеметени от увличащия танц на снежинките, изоставаха назад или излизаха въвн от веригата. Виелицата ги понасяше надолу в пропастта, където едва се виждаше бялата равнина. През снежните роеве тя изглеждаше, че се люлее. Тогава строгите гогочения на четирите водачи накарваха цялото ято да намали бързината на полета. С ободряващи грачения старите гъски приканваха отделилите се да влязат отново в техните редове. Веригата се разтягаше, вземаше изморените в себе си и като се вслушваше в крясъците на водача, който летеше на върха на клина, започваше да маха в такт криле.

В здрача на мъгливата зимна нощ гърбовете на птиците се бялнаха от дребния зърнест сняг. Той тежеше на крилете им, забиваше се като ледени игли в изтегнатите им напред шии, стремително насочени на юг, към невидимата планина, загубена някъде в мрака и мъглата. Ритмичното фучене на техните криле се сливаше с шума на вятъра и единствено им даваше смелост и надежда. Тихите им викове, прилични на оплаквания, се разнесоха високо под черните небеса.

Те се стремяха да летят една зад друга, тъй че всяка от тях да цепи въздуха само с едното си крило и по тоя начин да облекчава полета на своята другарка. Освен това трябваше да запазват строго хоризонтална посока.

Ала виелицата огъваше веригите и разваляше добрия ред. По-слабите гъски губеха височина и лишени от помощта на другарите си, надаваха отчаяни грачения, сякаш ги молеха да слязат по-ниско.

Няколко пъти водачът се опита да издигне ятото високо, където неговият инстинкт му подсказваше, че скоростта на вятъра е по-слаба, но изморените криле на неговите другари не бяха в състояние да го следват. Светлинките на пръснатите из равнината села ги подмамваха. Числото на изостаналите гъски се увеличаваше.

Когато техните викове започнаха да се чуват все по-слабо и отчаяно, старият гъсок се отдели от върха на клина. Неговото място се зае от друг силен и опитен летец, а той слезе ниско, събра изостаналите птици, нареди ги в къса, наклонена линия и застана начело. Така зад голямата клинообразна верига и малко под нея се образува друга, чиято дължина постоянно растеше.

Няколко минути гъските летяха мълчаливо. Бдителността на водача се засили. Ятото навлизаше в тясна клисура. Гъсокът тревожно въртеше глава. Малкото му око час по час се вторачваше нагоре, където срещаше гъстия рой на снежинките, ту поглеждаше надолу криволестата черна линия на реката. От време на време той се обаждаше с тихи, но строги гогочения, на които в хор отговаряха старите гъски. Те виждаха вече затрупаните със сняг гори от двете страни на клисурата и през шума на виелицата чуваха рева на реката. Напред смътно се очертаваха първите вериги на планината. Зад тях се простираше малка равнина, където ятото можеше да ноцува, в случай че се наложеше това.

Изведнъж се чу шум от силни криле, които бързо цепеха въздуха. Единият от водачите нададе няколко предупредителни грачения.

В здрача на бялата нощ между тъмнеещите се снежни мушици се показаха три лебеда. Те летяха мълчаливо, изпънали дългите си шици, прилични на три бели сенки.

Ятото издаде гръмки викове, сякаш ги приветстваше. Но лебедите отминаха мълчаливи и надменни и се изгубиха във виелицата.

Дълго време гъските не можаха да се успокоят, развълнувани от срещата. Тя им напомни за топлите летни вечери край голямата река, дето бяха отрасли, за огледалните ѝ води, за пълните със зърна равнини, за тихите червени утрини, в които отиваха на паша.

Техните викове станаха още по-радостно възбудени, когато преминаха клисурата, в чиито могъщи пазви виелицата беснееше най-силно. Тук, в малкия къс равнина, те видяха грамадно светло петно, прилично на сияние. То напомняше жълто утро, обагрило небето с топла светлина, зовеше ги и им обещавахе убежище...

Ала строгите викове на водачите накараха младите гъски да млъкнат. Отсечените гогочения посочваха някаква опасност. През мъглата и снега изведнъж блеснаха хиляди светли точки. Огнената

снага на града се показва като жарава и тихият му рев достигна до ятото като ръмжене.

След няколко минути те бяха вече над неговите улици. Виждаха отгоре черните фигури на хората, разноцветните реклами, автомобилите, които затъваха в снежните преспи, и усещаха тежката миризма на дима от комините. Това зрелище едновременно ги плашеше и привличаше. Всред загубената в мъглата равнина градът им се струваше като оазис, дето зимата не беше тъй люта.

Примамени от светлината, изморените птици незабелязано се спущаха ниско. Веригите се разстроиха, редът се изгуби. Напразно старите гъски надаваха тревожни викове. Отделни гъски оставаха назад и блуждаеха из светещата мъгла на разни страни.

Цял час водачите кръстосваха небето над града да събират своите другари. Едва към полунощ ятото се измъкна от предателската светлина и отново хвана течението на реката.

Сега неговите грачения бяха отчаяни. Те звучаха тихо, като стонове. Гъските диреха място за почивка.

Далеч от града забелязаха малко продълговато островче в сред реката. Като прелетяха няколко пъти над него, да го огледат по-добре, гъските се спуснаха край ниските върбалаци и отведнъж млъкнаха.

Няколко минути стояха неподвижни в снега, отдето стърчаха само дългите им шии. После една по една влязоха в черните води на реката и лакомо претърсиха бреговете на островчето. След като заситиха глада си, те налягаха в снега, мушнаха глави под крилете си и тозчас заспаха. Само водачите останаха будни, кацнали на най-високите места на острова, отдето, мълчаливи и неми, се вслушваха в пляска на водите.

Виелицата утихна. Кръгзорът се разшири. Мъглата из полето започна да се вдига. Ниското небе стана черно и тежко, а бялата равнина се губеше на север в жълтото сияние на града, обагрило хоризонта като далечен ножар. Над островчето на два пъти прелетяха със свисьък малки ята патици и кацнаха нагоре по реката. След тях налетяха черни лиски, чиито тела се сливаха с тъмните води.

Изведнъж един от стражите нададе гръмки викове. Беше забелязал сянка на видра, която безшумно плуваше към островчето. С уплашен грак гъските се вдигнаха накуп. Но една от тях остана и те чува предсмъртния ѝ вик.

Ятото се опита да кацне пак, ала едрите мишелови, които спяха във върбите, го изплашиха и накараха да се издигне високо. Тогава водачите поведоха гъските към планината.

Няколко пъти се опитваха да минат нейните върхове. Те се объркваха в тъмното страшно море на мъглата и много от тях се отделиха от ятото завинаги. Останалите се връщаха назад, построяваха се наново, вземаха височина и пак се изгубваха на юг.

Но ето че дойде утрото — сиво, безнадеждно и студено, — сякаш светлината не идеше от небето, а направо от снега.

То ги свари кацнали край една малка планинска рекичка, близо до един долан, чието голямо дървено колело им напомняше за хората и ги държеше нащрек. Тяхното число бе намаляло наполовина. По гърдите им висяха парченца лед, а уморените им криле стояха отпуснати. Повечето лежаха в снега и спяха.

Край тях, като зловещи спътници, се виеха блатните ястреби, търпеливо чакаха големите бели мишелови, скрити в клоните на върбите.

През целия ден гъските летяха нагоре-надолу по реката. Бялото поле беше пълно с опасности. Те виждаха коли и хора, които отново начертаха затрупаните пътища, прилични на паяжина край града, виждаха засипани села, откъдето се обаждаха техните питомни събратя, сякаш ги канеха да слязат при хората в топлите дворове. Понякога от земята трясваше изстрел и нещо изсвирваше в гъстия студен въздух. Изплашените птици се разпръсваха, а после се издигаха още по-високо над негостоприемната земя. От време на време някой техен другар се откъсваше от изкривената верига и те го виждаха, кацнал безпомощно всред полето, да ги зове с отчаяно грачене.

Едва привечер водачите откриха голямо незамръзнало блато, всред чиито води изгладнелите и съсипани от умора птици намериха истинско убежище. Там те завариха много от другарите си и трите лебеда, които бяха срещнали миналата нощ.

С радостни крясъци ятото се спусна в блатото, посрещнато гръмко от своите другари. Тук в безопасност гъските пълниха цяла нощ празните си гуши, като се гмуркаха и весело пляскаха с криле.

Сутринта времето се проясни. Небето се повдигна, облаците се разкъсаха, на изток хоризонтът се разжари и водите на блатото се покриха с руменина. С радостни викове гъските се приготвиха за своя

далечен път през сините планини, където ги чакаха топлите брегове на Егея и устията на големите пълноводни, никога незамръзващи реки.

Ето изхвъркна напред старият водач и удари с широките си криле звънтящия от мраза въздух. След него леко се издигна друг, после втори, трети. Показаха се двете наклонени линии на клина — сякаш излизаха направо от алените води на блатото. Размахаха се в такт криле, изпънаха се напред шии. Бодро и стройно се понесоха веригите над млечнобялата равнина.

Като грамадна пряспа лежеше долу планината, обвита от пари. Синкавите ѝ пропасти димяха. Студеното им дихание сякаш зовеше птиците. Ала те гледаха напред към синия лазур на хоризонта, където едва се забелязваше спокойната и топла шир на морето.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.